

Марпургъ, Фридрихъ Вилхелмъ — Marburg, Friedrich Wilhelm — знаменитъ теоретикъ на музиката, род. 21 ноемв. 1718 въ Зеехаузенъ (Алт-маркъ), умр. 22 май 1795 въ Берлинъ; като секретаръ на генералъ Ротенбургъ, отива 1746 въ Парижъ, където се запознава съ най-видни французски личности, като: Моперти, д'Аламберъ, Волтеръ и др., а тамъ се приобщава и съ теорията на Рамо; 1749 отива въ Берлинъ, после въ Хамбургъ — на продължително пребивание, а отъ 1763 — на novo въ Берлинъ, като кралски лотариенъ директоръ и воененъ съветникъ. Отъ множеството негови теоретични трудове, най-важни сж: „Начални основи на теоретичната музика“ (1757), „Наръчникъ при генералбаса и композицията“ (1755 — 38), „Въвеждане въ музикалната композиция“ (1758), „Трактатъ върху фугата“, „Изкуството да се свири на пиано“, „Опитъ върху музикалната температура“, „Историческо-критически приноси за възприемане на музиката“ (5 тома 1754—1778) и др..

Марселйеза, фр. marseillaise — французска национална пѣсенъ, композирана отъ офицера на страсбургския гарнизонъ Rouget de l'Isle, като „военна пѣсенъ на рейнската армия“, на 25 април 1792. Когато, следъ това, марсилскитъ доброволци я пѣли при пристигането си въ Парижъ, пѣсенъта получила името „Химнъ на марсилцитѣ“ или просто „марселйеза“. Отъ патриотична пѣсенъ, написана за да се окуражава Страсбургския гарнизонъ при настѣпването на прусацитѣ, — понеже се е пѣла и при разни революции, М. е станала революционенъ химнъ. Поради това, че органиститъ Фр. Хама презъ 1861 открилъ въ „кредото“ на една меса отъ църк. компонистъ Холцманъ съвсемъ прилична на М-та мелодия — нѣкои смѣтатъ, че въ основата на тази французска пѣсенъ лежи нѣмска мелодия. Макаръ, че М. е една гениална пѣсенъ, още не е използвана широко отъ компониститѣ като мотивъ за концертна музика, освенъ Шуманъ въ пѣсенъта „Двата гренадера“ и отчасти Чайковски въ „Тържествената увертюра — 1812 година“.

Мартелато, ит. martellato, фр. martelé = „чукане“ — при свирене на

цигулка, означава единъ видъ стакато, получаваще се съ голѣма сила на лжка (при бързото негово движение и спиране изведиажъ). М-то е употребено за пръвъ пътъ отъ Панини.

Мартелманъ, фр. martellement — се нарича повторното звучение на единъ тонъ при арфата. Въ клавирната музика на XVII в. съ това име сж означавали мордента (гл. т.), и сж различавали три вида М.: простъ, двоенъ и троенъ — споредъ броя на ударитѣ.

Мартенъ, Жанъ Блезъ — Martin, Jean Blaise — прочутъ френски баритонъ, род. 24 фев. 1786 въ Руосие, умр. 28 окт. 1837 въ Парижъ, пѣлъ въ „Комическата опера“ и други парижки театри.

Мартини, Джовани Батиста — Martini, Giovanni Batista — наричанъ обикновено „падре Мартини“ — прочутъ музикаленъ теоретикъ, историкъ и контрапунктикъ, род. 24 апр. 1706 въ Болоня, умр. 4 окт. 1784 с. т., ученикъ по цигулка на баща си, на падре Анджелио Предери по пиано и пѣние, и на кастрата Ричиери по контрапунктъ. Петнадесетгодишенъ, постѣпва въ францисканския орденъ, свършва Новичиата въ Луго, чрезъ което бива посветенъ и въ иауката, а 1725 постѣпва въ францисканския манастиръ въ Болоня като капелмайсторъ; покрай това — продължавайки да се занимава съ математика, подъ ръководството на Цаноти, и музикална теория и композиция съ Перти, той изработва отъ себе си единъ забележителенъ теоретикъ, и основава една музикална школа, въ която сж идвали да се учатъ и отъ чужбина много ученици, станали по-късно знаменитости — та по такъвъ начинъ получава европейска слава и известностъ. Отъ многото негови исторически и теоретически трудове, най-важни сж: „История на музиката“ въ 4 тома, тритѣ застъгащи древността (печатани), а четвъртиятъ, въ който се разглежда музиката на ранното сръдновѣковие — недовършена, въ ръкописъ и „Essempiare ossia saggio fondamentale pratico di contrapunto“ въ 2 тома — едно образцово по научността и достъпността си съчинение. Композиции: 12 сонати